

УГОДА ПРО ВНЕСОК

між

УКРАЇНОЮ

та

ЄВРОПЕЙСЬКИМ БАНКОМ РЕКОНСТРУКЦІ ТА РОЗВИТКУ

щодо

**УЧАСТІ УКРАЇНИ У ФОНДІ СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО
ПАРТНЕРСТВА З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ДОВКІЛЛЯ**

від 23.07.2020

Цю **УГОДУ ПРО ВНЕСОК** (далі – **Угода**) укладено між **УКРАЇНОЮ** (далі – **Вкладник**) та **ЄВРОПЕЙСЬКИМ БАНКОМ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ** (далі – **ЄБРР**), які далі йменуються разом - Сторони, а кожна окремо - Сторона, стосовно зобов'язань Вкладника та його внеску до Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля (далі – **Фонд**).

ОСКІЛЬКИ

- (А) ЄБРР створив Фонд відповідно до умов, зазначених у Правилах Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля від 10 листопада 2010 року зі змінами, що вносилися час від часу (далі – **Правила**);
- (В) Вкладник виявив бажання зробити внесок до Фонду, який ЄБРР має прийняти, тримати, здійснювати управління або адміністрування, використовувати, виділяти, витрачати або іншим чином розпоряджатися згідно з Правилами та цією Угодою;
- (С) Сторони домовились укласти цю Угоду відповідно до вимог Розділу 2.02 Правил.

ОТЖЕ, Сторони цієї Угоди домовилися про наступне:

I. Внесок

- 1. Цим Вкладник зобов'язується внести до Фонду суму 10 000 000 (десять мільйонів) євро (далі – **Внесок**).
- 2. Внесок повинен бути сплачений в євро п'ятьма частинами згідно з наведеним нижче графіком:
 - (i) 2 000 000 євро до 31 грудня 2021 року;
 - (ii) 2 000 000 євро до 31 грудня 2022 року;
 - (iii) 2 000 000 євро до 31 грудня 2023 року;
 - (iv) 2 000 000 євро до 31 грудня 2024 року;
 - (v) 2 000 000 євро до 31 грудня 2025 року.

II. Мета

Внесок буде використовуватися виключно для цілей, зазначених у Розділі I Правил, якщо Сторони не домовляться про інше у письмовій формі.

III. Застосування Правил

Цим Вкладник:

- (i) підтверджує отримання копії Правил, які діють станом на дату набрання чинності цією Угодою; та
- (ii) погоджується з тим, що Правила застосовуються до цієї Угоди та Внеску так, якби вони були викладені в цій Угоді у повному обсязі.

IV. Повідомлення

З усіх питань, пов'язаних з виконанням будь-яких документів Фонду, необхідно звертатися до наступного уповноваженого представника кожної Сторони:

(i) **для Вкладника**

Агенція: Міністерство енергетики України
Адреса: вул. Хрещатик 30, м. Київ, 01601
Країна: Україна
До уваги: Ольги Буславець, перший заступник Міністра енергетики України
Тел.: +38(044) 206-31-00; 206-38-44;
Факс: +38(044) 206-31-07
Електронна пошта: kanc@mev.gov.ua

(ii) **для ЄБРР**

Агенція: European Bank for Reconstruction and Development
Адреса: One Exchange Square, EC2A 2JN, United Kingdom
До уваги: Алістер Кларк, Керуючий директор, Департамент довкілля та сталого розвитку
Тел.: (+44) 207 3386000
Факс: (+44) 207 3386100

V. Загальні положення

1. Усі терміни з великої літери, що вживаються у цій Угоді, мають значення, наведені для цих термінів у Правилах, які мають переважну силу над цією Угодою.
2. Вкладник повинен вчиняти та виконувати усі такі подальші дії, які будуть необхідні для забезпечення повної юридичної сили визначених прав і обов'язків, а також транзакцій, передбачених Правилами та цією Угодою.
3. Ця Угода набирає чинності в дату, в яку ЄБРР отримає від Вкладника письмове повідомлення про те, що цю Угоду ратифіковано згідно з юридичними процедурами, що є необхідними для набрання нею чинності.

Підписано українською та англійською мовою у двох примірниках, при цьому всі тексти є рівно автентичними. У разі будь-яких розбіжностей між текстами, текст англійської мови матиме переважну силу.

За Україну

Ольга БУСЛАВЕЦЬ

Перший заступник Міністра енергетики України

Дата: 23.07.2020

За Європейський Банк Реконструкції та Розвитку

Алістер КЛАРК

Керуючий директор, Департамент довкілля та сталого розвитку, ЄБРР

Дата: 23/07/2020

ПРАВИЛА

ФОНДУ СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ДОВКІЛЛЯ

Дата: 10 листопада 2010 року
(зі змінами від 11 березня 2019 року)

ЗМІСТ

ПРЕАМБУЛА.....	3
РОЗДІЛ I - МЕТА ФОНДУ.....	5
РОЗДІЛ II - РЕСУРСИ ФОНДУ.....	5
Розділ 2.01. РЕСУРСИ ТА ВИТРАТИ	5
Розділ 2.02. ВНЕСКИ	5
Розділ 2.03. СПЛАТА ВНЕСКІВ.....	6
Розділ 2.04. Роздільність РЕСУРСІВ	7
РОЗДІЛ III – ВРЯДУВАННЯ, УПРАВЛІННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПАРТНЕРСТВА ТА ФОНДУ.....	7
Розділ 3.01. Координаційна Група	7
Розділ 3.02. Асамблея Вкладників	8
Розділ 3.03. Адміністративна підтримка з боку Розпорядника	10
Розділ 3.04. Винагорода Розпорядника.....	12
Розділ 3.05. Початок діяльності Фонду	12
Розділ 3.06. Виконуючі Агенції	12
Розділ 3.07. Придатність та затвердження проектів	13
Розділ 3.08. Інвестиції	14
Розділ 3.09. Визначення вартості валют	14
Розділ 3.10. Облік та аудит.....	14
Розділ 3.11. Закупівлі	15
РОЗДІЛ IV - ПРИПИНЕННЯ ДІЇ.....	15
Розділ 4.01. Припинення дії.....	15
Розділ 4.02. Розпорядження ресурсами після припинення дії Фонду	15
РОЗДІЛ V – ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ПРАВИЛ.....	16
РОЗДІЛ VI - ВИРІШЕННЯ СПОРІВ, ПРИВІЛЕЇ ТА ІМУНІТЕТИ.....	16
ДОДАТОК 1 – УГОДА ПРО ВНЕСОК.....	18
ДОДАТОК 2 - ПРАВИЛА ВИДІЛЕННЯ ГРАНТІВ СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ДОВКІЛЛЯ.....	21

ПРЕАМБУЛА

ОСКІЛЬКИ у контексті свого головування в Європейському Союзі, що почалося 1 липня 2009 року, влада Швеції запропонувала розпочати програму Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля (далі – «Партнерство»), фінансова підтримка якого забезпечуватиметься з Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля (далі – «Фонд»);

ОСКІЛЬКИ під час Щорічних зборів Європейського Банку Реконструкції та Розвитку (далі – «ЄБРР»), що відбувалися 15-16 травня 2009 року в Лондоні, ЄБРР та влада Швеції обговорили Партнерство з Віце-прем'єр-міністром України, а на наступній зустрічі у Києві 18 червня 2009 року, що відбулася між представниками Швеції, ЄБРР та Європейської Комісії (далі – «ЄК»), Віце-прем'єр-міністр України підтвердив підтримку Україною Партнерства та Фонду;

ОСКІЛЬКИ на зустрічі на високому рівні, що відбулася 28 квітня 2009 року в Стокгольмі між ЄБРР, Європейською Комісією (далі – «ЄК»), Європейським Інвестиційним Банком (далі – «ЄІБ»), Північним Інвестиційним Банком (далі – «ПІБ»), Північною Екологічною Фінансовою Корпорацією (далі – «НЕФКО»), Міжнародним Банком Реконструкції та Розвитку (далі – «МБРР») та Міжнародною Фінансовою Корпорацією (далі – «МФК») була досягнута домовленість про те, що будуть зроблені необхідні кроки для запровадження Партнерства, і була створена Робоча група (далі – «РГ») під головуванням Віце-президента ЄБРР з управління ризиками, управління персоналом та ядерної безпеки з метою розробки опису проблем (далі – «Опис проблем»), технічного завдання для Партнерства (далі – «Технічне завдання») та робочого плану реалізації Партнерства (далі – «Робочий план»);

ОСКІЛЬКИ надалі на зустрічі на високому рівні 28 квітня 2009 року було прийняте рішення, що: (i) Фонд повинен бути заснований ЄБРР відповідно до Статті 20.1 (viii) Угоди про заснування ЄБРР, яка дає ЄБРР право укладати з державними або приватними установами договори про співробітництво, відповідно до яких ЄБРР може здійснювати адміністрування коштів, наданих такими установами для цілей, що відповідають цілям та функціям ЄБРР, а також що (ii) ЄБРР повинен діяти як розпорядник Фонду (далі – «Розпорядник Фонду») та буде керувати Фондом та здійснювати його адміністрування від імені Вкладників та у співпраці з міжнародними фінансовими організаціями, які беруть участь у Партнерстві та можуть виступати в ролі Виконуючих Агенцій (як визначено нижче у Розділі 3.06 цих Правил) для проектів, які підтримуються Партнерством;

ОСКІЛЬКИ 14 травня 2009 року ЄБРР провів у Лондоні з представниками ЄК, ЄБРР, ЄІБ, ПІБ, НЕФКО, МБРР та МФК, Міністерства фінансів та Міністерства закордонних справ Швеції, а також представниками двосторонніх фінансових організацій потенційних країн-учасниць, які були запрошені як спостерігачі, перше засідання

Робочої Групи, на якому сторони обговорили Опис проблем і затвердили загальні керівні принципи функціонування Партнерства і Фонду;

ОСКІЛЬКИ на другому засіданні РГ, яке відбулося в Лондоні 15 червня 2009 року за участю представників ЄК, ЄБРР, ЄІБ, ПІБ, НЕФКО, МБРР та МФК, Міністерства фінансів та Міністерства закордонних справ Швеції, РГ: (i) перевірила та обговорила правила управління Фондом, запропоновані ЄБРР, і приблизний перелік проектів для виконання в рамках Партнерства за підтримки Фонду; та (ii) затвердила пропозицію влади Швеції стосовно надання технічної допомоги для підтримання започаткування Партнерства;

ОСКІЛЬКИ на третьому засіданні 25 червня 2009 року в Стокгольмі РГ прийняла Підсумковий звіт, у тому числі попередній перелік проектів, реалізацію яких пропонується підтримувати з ресурсів Фонду, а представник України підтвердив готовність цієї країни зробити внесок до Фонду Підтримки.

ОСКІЛЬКИ на початковому етапі Партнерство підтримуватиме передусім проекти, результатом яких стане значне підвищення енергоефективності, при цьому екологічні проекти (наприклад, пов'язані зі стічними водами) також входитимуть до сфери дії Партнерства, але лише такі, що також сприятимуть підвищенню енергоефективності;

ОСКІЛЬКИ хоча на початковому етапі діяльність Партнерства буде географічно зосереджена в Україні, Партнерство намагатиметься в міру необхідності та доцільності розширювати діяльність також і на інші країни регіону «Східного Партнерства» ЄС¹, які також є Вкладниками (як визначено в цих Правилах) Фонду (далі разом – «Країни–одержувачі», а кожна з них окремо, у тому числі Україна – «Країна – одержувач»), за наявності у Фонді достатнього обсягу ресурсів, які можуть бути використані для підтримки виконання будь-якого проекту в певній Країні-одержувачі, а також сплати такою Країною-одержувачем внеску до Фонду частково або повністю.

ОСКІЛЬКИ вже визнано, що з метою забезпечення застосування найбільш ефективного та економічного рішення для фінансування кожного проекту у проектах, що відповідають вимогам, може використовуватися у поєднанні кредитне та грантове фінансування з різних джерел, а також місцеве фінансування, і при цьому при затвердженні проекту, який буде підтримуватись Фондом, враховуватимуться лише суми, що були фактично сплачені на Рахунок Фонду (як визначено нижче);

ОСКІЛЬКИ Робоча Група підготувала початковий зведений перелік проектів, що включає у себе пропозиції від усіх організацій, які беруть участь;

ОСКІЛЬКИ Робоча Група погодила, що Конференцію з оголошення внесків та Установчу Асамблею для Фонду має організувати Швеція;

ОСКІЛЬКИ (i) на засіданні Установчої Асамблеї 26 листопада 2009 року в Стокгольмі всі учасники Установчої Асамблеї погодили запропоновані РГ Правила Фонду (далі – «Правила»), які викладені нижче та наберуть чинності з дати їхнього погодження Радою Директорів ЄБРР (далі - «Дата набрання чинності»), та (ii) ЄБРР погодився здійснювати

¹ Вірменія, Азербайджан, Білорусь, Грузія, Республіка Молдова та Україна

адміністративне управління Фондом та бути його розпорядником відповідно до Правил з Дати набрання чинності.

ОСКІЛЬКИ 15 лютого 2019 року Асамблея Вкладників Фонду вирішила продовжити існування Фонду до 31 грудня 2029 року.

ОСКІЛЬКИ 11 березня 2019 року після прийняття рішення Асамблеєю Вкладників Фонду Рада директорів ЄБРР ухвалила згідно з Розділом V Правил зміни до Правил Фонду з метою продовження існування Фонду до 31 грудня 2029 року.

ВІДПОВІДНО, Правила зі змінами, які є чинними з дати їхнього ухвалення Радою директорів ЄБРР, викладені нижче.

РОЗДІЛ I - МЕТА ФОНДУ

Метою дії Фонду є забезпечення гармонізованого та ефективного надання міжнародної фінансової підтримки протягом декількох років шляхом об'єднання внесків, що не відшкодовуються, від членів ЄБРР та/або інших публічних установ для їхнього використання насамперед для підтримки проектів підвищення енергоефективності та поліпшення екології, результатом яких стане значна економія енергії, скорочення викидів вуглекислого газу (CO₂) та інших парникових газів (ПГ).

РОЗДІЛ II - РЕСУРСИ ФОНДУ

Розділ 2.01. Ресурси та витрати

(a) Ресурси Фонду складаються із:

- (i) сум, що були прийняті Розпорядником Фонду для включення до Фонду відповідно до Розділів 2.02 та 2.03;
- (ii) доходу, отриманого від інвестування ресурсів Фонду відповідно до Розділу 3.08;
- (iii) сум, що були повернені в результаті процедур, вжитих відповідно до Розділу 3.03(c);

(b) Ресурси Фонду будуть отримуватися, адмініструватися, використовуватися та витрачатися відповідно до цих Правил.

Розділ 2.02. Внески

(a) Будь-який член ЄБРР та (або) державна організація (далі кожна з них окремо – «Вкладник», а всі разом – «Вкладники») може вносити ресурси до Фонду на

невідшкодовній основі (далі кожний з яких – «Внесок», а всі разом – «Внески») за умови ухвалення Асамблеєю Вкладників та укладення угоди про внесок (далі – «Угода про Внесок») між Вкладником та Розпорядником Фонду.

Кожна Угода про Внесок включатиме у себе ці Правила у повному обсязі, за формою та суттю в основному відповідатиме зразку, наведеному в Додатку 1 до цих Правил, та визначатиме суму та валюту Внеску, порядок оплати цього Внеску до Фонду, а також інші питання, які можуть вимагатися та дозволятися цими Правилами.

- (b) Укладенням Угоди про Внесок Вкладник визнає застосування Правил до Внеску, що був зроблений відповідно до такої Угоди про Внесок.
- (c) Декілька Вкладників можуть укласти з ЄБРР одну Угоду про Внесок. У такому разі їхні відповідні зобов'язання щодо сплати Внесків будуть окремими, якщо у відповідній Угоді про Внесок не буде зазначене інше.
- (d) Вкладники можуть визначити у своїй Угоді про внесок будь-які побажання (пріоритети), які вони мають у зв'язку з використанням будь-якого з їхніх відповідних Внесків або їхніх частин. Такі побажання (пріоритети) мають братися до уваги при виділенні і використанні коштів Фонду за умови погодження Асамблеєю Вкладників.
- (e) За умови погодження Асамблеєю Вкладників Вкладнику може бути дозволено зробити більше одного Внеску протягом строку існування Фонду. Стосовно кожного Внеску повинна бути укладена окрема Угода про Внесок.
- (f) За винятком випадків, передбачених у цих Правилах, зокрема, у Розділі 2.02(d), не допускається застосування жодних умов, обмежень чи заборон щодо використання будь-якого зробленого до Фонду Внеску.

Розділ 2.03. Сплата Внесків

- (a) Кожний Внесок повинен бути деномінованим в євро або іншій вільно конвертованій валюті та повинен надаватися Розпоряднику Фонду готівкою, векселями або іншими зобов'язаннями, випущеними Вкладником. Такі векселі або зобов'язання повинні бути безвідкличними, безумовними та передбачати виплату Розпоряднику Фонду за номінальною вартістю повністю або частково на його вимогу. Вони мають пред'являтися до сплати за необхідності з метою забезпечення потреб у виділенні коштів з Фонду протягом строку дії Фонду або іншого періоду часу, який буде визначений Асамблеєю Вкладників Фонду.
- (b) Внески, які сплачуються готівкою банківським переказом на Рахунок Фонду (як визначено в Розділі 3.10(a) нижче), можуть бути сплачені Фонду Вкладником частинами у кількості до п'яти протягом 5 років з дати набрання чинності відповідною Угодою про Внесок. Сплату Внеску частинами має бути ухвалено Асамблеєю Вкладників і погоджено з Розпорядником Фонду.

- (с) Як зазначено в Розділі 2.03(а), Угода про Внесок може дозволяти виконання Вкладником платіжних зобов'язань не в євро, а в іншій валюті. Якщо Угодою про Внесок не передбачене інше, Розпорядник Фонду конвертує в євро будь-який Внесок, зроблений не в євро, а в іншій валюті, після надходження цього Внеску на Рахунок Фонду з використанням курсу обміну валюти внеску до євро, який буде визначено Розпорядником Фонду в дату сплати Внеску на Рахунок Фонду.

Розділ 2.04. Роздільність ресурсів

- (а) Ресурси Фонду повинні весь час утримуватися окремо від звичайних капітальних ресурсів ЄБРР та від ресурсів Спеціальних Фондів ЄБРР відповідно до умов, що визначені або згадуються в Угоді про заснування ЄБРР.
- (б) За жодних обставин звичайні капітальні ресурси Банку або ресурси Спеціальних Фондів ЄБРР не можуть передбачатися або використовуватися для покриття збитків або зобов'язань, що виникли під час проведення операцій або інших дій, для яких використовувались або виділялися ресурси Фонду.

РОЗДІЛ III – ВРЯДУВАННЯ, УПРАВЛІННЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ ПАРТНЕРСТВА ТА ФОНДУ

Розділ 3.01. Координаційна Група

Діяльність Партнерства повинна скеровуватися Координаційною Групою (далі – «Координаційна Група»), до складу якої мають входити представники Виконуючих Агенцій (ЄБРР, ЄІБ, НІБ, НЕФКО, МБРР, МФК) та Країн-одержувачів, в яких розглядається можливість реалізації проектів Партнерства. Для доповнення існуючого досвіду та виходячи з принципу інклюзивності, Координаційна Група повинна запрошувати на засідання Координаційної Групи представників країн, які зробили Внески, а також – у разі необхідності – представників інших організацій та установ в якості наглядців. Основним завданням Координаційної Групи має бути: (i) визначення прийнятних проектів для фінансування з ресурсів Фонду, керуючись Керівними принципами розподілу грантів з Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля, наведеними в Додатку 2 до цих Правил, в які час від часу можуть вноситися зміни відповідно до процедури, викладеної в Розділі 3.02(f) нижче, та країн, в яких будуть реалізовуватись такі проекти; (ii) виділення серед усіх прийнятних проектів найбільш пріоритетних і термінових проектів енергоефективності та екології (з приділенням на початковому етапі основної уваги Україні); та (iii) сприяння координації та фінансуванню таких проектів.

Будь-який учасник Координаційної Групи може пропонувати проекти на розгляд Координаційної Групи. Перед будь-яким засіданням Координаційної Групи члени Координаційної Групи мають провести відповідні консультації із зацікавленими

сторонами Країни-одержувача, в якій планується виконання проекту, стосовно проектів, які пропонуватимуться для виконання в цій Країні-одержувачі.

Розділ 3.02. Асамблея Вкладників

- (a) Асамблея Вкладників є керівним органом Фонду. Вона повинна відповідати за загальну політику Фонду та наглядати за її виконанням. Зокрема, Асамблея Вкладників повинна:
- (i) визначати основні напрями та стратегії діяльності, що фінансується або фінансуватиметься з ресурсів Фонду, а також здійснювати загальний нагляд за їхнім виконанням Розпорядником Фонду;
 - (ii) затверджувати проекти, які будуть фінансуватися з ресурсів Фонду;
 - (iii) проводити моніторинг сплати виділених Внесків до Фонду, беручи до уваги процес виконання проектів та необхідні видатки;
 - (iv) перевіряти ефективність заходів, що фінансуються з ресурсів Фонду;
 - (v) затверджувати щорічний бюджет та фінансову звітність Фонду;
 - (vi) обговорювати й затверджувати рекомендації, якщо такі є, що підготовлені Розпорядником Фонду на основі існуючої практики, у тому числі:
 - рекомендації щодо оплати звичайних векселів відповідно до Розділу 2.03(a);
 - рекомендації щодо управління ліквідними активами Фонду;
 - рекомендації щодо виконання та моніторингу (напр., Посібник з ведення діяльності, Посібник з виплати коштів тощо);
 - (vii) контролювати виділення ресурсів Фонду Розпорядником;
 - (viii) надавати рекомендації Розпоряднику Фонду при виконанні ним своїх функцій відповідно до Розділу 3.03;
 - (ix) щорічно перевіряти дії з організації закупівель стосовно контрактів, що фінансуються Фондом;
 - (x) затверджувати робочі програми, що готуються Розпорядником Фонду й стосуються діяльності Фонду; а також
 - (xi) забезпечувати належну помітність діяльності, що фінансується Фондом, з урахуванням потреб різних Вкладників.
- (b) Кожний Вкладник повинен мати одного (1) представника в Асамблеї Вкладників, а також повинен мати право брати участь у засіданнях Асамблеї Вкладників, за умови, що такий Вкладник на дату проведення засідання Асамблеї Вкладників виконав свої зобов'язання відповідно до своєї першої Угоди про Внесок. Якщо Вкладник сплачує свій Внесок до Фонду частинами згідно з умовами Розділу 2.03(b) і затримує сплату будь-якої частини, його права як Вкладника, в тому

числі участь в Асамблеї Вкладників, автоматично призупиняються через тридцять (30) днів після дати невиконання зобов'язань (тобто наступного дня після дня, коли мала бути сплачена відповідна частина) до дати виконання Вкладником свого зобов'язання щодо сплати частини Внеску.

- (с) Представник кожного Вкладника повинен діяти від імені та за дорученням такого Вкладника без жодної винагороди від Фонду. Кожний представник може мати радників, які також не отримуватимуть винагороди від Фонду. Учасники Асамблеї Вкладників будуть самостійно сплачувати свої витрати на участь. Одна й та сама особа може одночасно бути представником більш ніж одного Вкладника в Асамблеї Вкладників, за умови, що відповідні Вкладники це погодили та повідомили про це Розпорядника Фонду у письмовій формі до засідання Асамблеї Вкладників.
- (d) Асамблея Вкладників повинна проводити регулярні щорічні засідання, на яких повинна надаватися для затвердження фінансова звітність Фонду за попередній фінансовий рік. Асамблея Вкладників може також за необхідності приймати рішення щодо проведення інших засідань. Спеціальні засідання Асамблеї можуть бути скликаними Головуючим у будь-який час у разі прийняття відповідного рішення Асамблеєю або на вимогу Розпорядника Фонду чи групи Вкладників, Внески яких складають разом не менше однієї третини загальної суми всіх Внесків до Фонду станом на дату такої вимоги.
- (e) Якщо Асамблеєю Вкладників не прийняте інше рішення відповідно до процедури, зазначеної в Розділі 3.02(f), першим Головуючим на початку роботи Фонду повинен бути представник Вкладника, який зробив найбільший Внесок. Вкладник виконує обов'язки Головуючого доти, доки Асамблея не проголосує за наступного Головуючого.
- (f) Кворум на будь-якому засіданні Асамблеї Вкладників для розгляду будь-якого проекту забезпечується за умови участі не менше, ніж половини загальної кількості Вкладників, включаючи Країну-одержувача. Асамблея Вкладників Фонду приймає рішення по можливості на основі консенсусу. Якщо інше не передбачено цими Правилами, у разі неможливості досягнення консенсусу проводиться голосування, і рішення приймається за наступних умов: (i) якщо за нього голосують щонайменше $\frac{2}{3}$ всіх членів Асамблеї Вкладників, які є присутніми на засіданні, на якому приймається це рішення, включаючи Країну-одержувача, якщо це рішення стосується проекту, що має виконуватися, виконується або виконувався в цій Країні-одержувачі; та (ii) загальна сума Внесків, сплачених на Рахунок Фонду станом на дату прийняття такого рішення тими Вкладниками, які проголосували за прийняття відповідного рішення, становить не менш ніж $\frac{2}{3}$ від загальної суми всіх Внесків, сплачених на Рахунок Фонду станом на дату проведення голосування. Кожний Вкладник має один (1) голос. У виняткових випадках Асамблея Вкладників може приймати рішення на основі письмових резолюцій без проведення засідань, при цьому кожному Вкладнику надається щонайменше десять (10) робочих днів на голосування.

Якщо Вкладник не надає свою відповідь щодо письмової резолюції у відведений для цього строк, його голос буде зараховано за прийняття такої письмової резолюції. Незважаючи на вищезазначене, внесення змін до умов, викладених у Додатку 2 до цих Правил, дозволяється лише за умови консенсусу між усіма членами Асамблеї Вкладників та за згодою Президента ЄБРР.

- (g) Головуючий на Асамблеї Вкладників Фонду може запрошувати представників урядів, інших організацій та установ для присутності в якості спостерігачів на обговоренні окремих питань порядку денного засідань Асамблеї Вкладників Фонду.
- (h) Якщо, на розсуд Головуючого Асамблеї Вкладників, неспроможність Вкладника виконати свої зобов'язання відповідно до Угоди про Внесок істотно впливає на діяльність Фонду або заважає цій діяльності, Головуючий Асамблеї Вкладників Фонду повинен скликати спеціальне засідання Асамблеї Вкладників Фонду для розгляду питання про вжиття відповідних заходів.
- (i) Засідання Асамблеї Вкладників Фонду повинні проводитися в головному офісі Розпорядника Фонду або в іншому місці за домовленістю між Головуючим Асамблеї Вкладників Фонду та Розпорядником Фонду.
- (j) Розпорядник Фонду повинен бути присутнім на засіданнях Асамблеї Вкладників Фонду в своїй якості Розпорядника Фонду.
- (k) Виконуючі Агенції (як визначено у Розділі 3.06 нижче) проектів Партнерства, які підтримуються Фондом відповідно до Розділу 3.06, будуть присутні на засіданнях Асамблеї Вкладників.
- (l) Асамблея Вкладників може приймати рішення стосовно своїх власних Процедурних Правил відповідно до цих Правил.

Розділ 3.03. Адміністративна підтримка з боку Розпорядника

- (a) Розпорядник Фонду повинен здійснювати адміністративне управління Фондом та надавати Фонду адміністративну підтримку Фонду в рамках затверджених бюджетів. Зокрема, Розпорядник Фонду повинен виконувати свою роль шляхом:
 - (i) забезпечення наявності штатних працівників та інших експертів з навичками та компетентністю, необхідними для адміністрування Фонду;
 - (ii) підготовки, укладення та адміністрування угод Фонду, здійсненням виплат за ними, пред'явленням до сплати векселів у разі необхідності для здійснення виплат, а також виконання інших операцій Фонду відповідно до Правил.
 - (iii) підтримання в обсязі, необхідному для виконання своєї керівної ролі, зв'язку із Вкладниками, Урядом Країни-одержувача, відповідними органами Країни-одержувача, а також іншими державними та

приватними установами, а також звітування перед Асамблеєю Вкладників про таку діяльність;

- (iv) підготовки річних фінансових звітів Фонду та звіту щодо цих фінансових звітів та діяльності, що фінансувалася з ресурсів Фонду протягом періоду, який охоплюється зазначеними звітами, для перевірки та затвердження Асамблеєю Вкладників;
 - (v) підготовки засідань Асамблеї Вкладників Фонду та виконання функцій секретаріату для таких засідань;
 - (vi) складання робочих програм діяльності Фонду та передачі пропозицій стосовно проектів від Координаційної Групи або окремих Вкладників (після розгляду Розпорядником Фонду) до Асамблеї Вкладників на затвердження;
 - (vii) подання до Асамблеї Вкладників усіх необхідних звітів і технічної документації, у тому числі Річного звіту. Такі звіти повинні містити всебічний огляд виконання робочих програм Фонду, але мають базуватися виключно на звітах (у разі наявності) що були надані Виконуючою Агенцією (у разі, якщо ЄБРР не є Виконуючою Агенцією) ЄБРР як Розпоряднику Фонду, та інформації, яка міститься у цих звітах, без внесення жодних змін у цю інформацію;
 - (viii) забезпечення належної помітності Фонду та його Вкладників у публікаціях Фонду (Річному звіті, інформаційних бюлетенях та ін.), комунікації з Країною-одержувачем та засобами масової інформації, а також на будівельних майданчиках проектів, які виконуються за підтримки Фонду, з належним урахуванням відносного розміру Внеску(ів), зробленого(их) кожним Вкладником до Фонду;
 - (ix) виконання інших функцій, які можуть бути необхідні для ефективного адміністрування Фонду, за винятком функцій, які належать до компетенції Асамблеї Вкладників Фонду та не були делеговані Розпоряднику Фонду.
- (b) Розпорядник Фонду має право приймати такі внутрішні робочі процедури, що не суперечать Правилам, які вважатимуться необхідними або належними для ефективного адміністрування Фонду.
- (c) Незважаючи на відповідні принципи та правила ЄБРР, у разі неналежного використання або можливого неналежного використання наданих з Фонду ресурсів Розпорядник Фонду може за умови одностайної згоди всіх Вкладників Асамблеї Вкладників розпочати процедуру повернення коштів, одностайно погоджену всіма Вкладниками Асамблеї Вкладників, у спосіб, що відповідає рівню уваги та ретельності, які ЄБРР застосовує до проектів, що фінансуються з його звичайних капітальних ресурсів, враховуючи при цьому стурбованість, думки, погляди, рекомендації та/або поради Асамблеї Вкладників.

Процедури голосування, передбачені Розділом 3.02 (f) цих Правил, не поширюються на рішення, що стосуються вищезазначеної процедури повернення коштів.

Будь-які повернені ресурси повинні бути зараховані на Рахунок Фонду та використовуватися для цілей Фонду. Витрати на такі процедури повинні вираховуватися на пропорційній основі з кожного Внеску до Фонду або, якщо Фонд не має достатнього обсягу ресурсів, покриватися окремо всіма Вкладниками також на пропорційній основі залежно від їхніх Внесків до Фонду.

Розділ 3.04. Винагорода Розпорядника

- (a) За адміністративну підтримку Фонду Розпорядник Фонду повинен отримувати фіксовану плату за управління в розмірі 2% від загальної суми внесків, сплачених до Фонду.
- (b) Сума адміністративної плати, що сплачується Розпоряднику Фонду, за жодних обставин не може бути використана для фінансування або субсидіювання діяльності Фонду та (або) відшкодування збитків чи виконання зобов'язань, пов'язаних з проектами або іншою діяльністю Фонду.

Розділ 3.05. Початок діяльності Фонду

Фонд розпочне свою діяльність, і Розпорядник скликає перше засідання Асамблеї Вкладників за наступних умов:

- (a) щонайменше 3 Вкладника, у тому числі Україна, укладуть з ЄБРР Угоди про Внески, та
- (b) на Рахунок Фонду буде сплачено будь-який Внесок або будь-яку частину Внеску.

Без обмеження дії положень цього Розділу 3.05 Розпорядник Фонду може отримувати Внески від Вкладників відповідно до умов цих Правил та інвестувати ресурси таких Внесків до початку діяльності Фонду на умовах, які мають бути чітко визначені в Угодах про Внески щодо таких Внесків. Дохід, отриманий від таких інвестицій, має зараховуватися до ресурсів Фонду та використовуватися для його цілей.

Розділ 3.06. Виконуючі Агенції

ЄБРР, ЄІБ, ПІБ, НЕФКО, МБРР, МФК та будь-які інші фінансові організації, що були в явній формі затверджені Асамблеєю Вкладників, можуть діяти в якості виконуючих агенцій для проектів, що фінансуються із ресурсів Фонду (далі кожна така установа окремо – «Виконуюча Агенція», а всі разом – «Виконуючі Агенції»). Затверджуючи фінансову установу в якості Виконуючої Агенції, Асамблея Вкладників підтверджує, що в своїх правилах і процедурах бухгалтерського обліку, аудиту, внутрішнього контролю, закупівель, екологічних та інших правилах і процедурах, які можуть застосовуватися чи мати відношення до виконання проектів, що підтримуються ресурсами Фонду,

відповідна Виконуюча Агенція застосовує стандарти та надає гарантії, що є еквівалентними визнаним міжнародним стандартам.

Асамблея Вкладників цим визнає, що імунітети, привілеї та/або звільнення (за наявності), якими користується Виконуючі Агенції, можуть бути різними для різних Виконуючих Агенцій.

Для проектів, що фінансуються із ресурсів Фонду, кожна Виконуюча Агенція, за винятком ЄБРР, повинна укласти з Розпорядником Фонду договір про фінансування (далі – «Договір про фінансування»). Такий Договір про фінансування міститиме умови, на яких ресурси Фонду надаватимуться для підтримки Проекту, що був затверджений Асамблеєю Вкладників, а також чітко передбачатиме, що ЄБРР:

- (i) не несе відповідальність за виконання проекту, використання ресурсів Фонду та/або звітування (у тому числі за зміст, точність та прийнятність звітів) про використання ресурсів Фонду, виконання проекту та (або) програми, до якої належить проект;
- (ii) не несе відповідальність перед жодним одержувачем фінансової допомоги з ресурсів Фонду за виконання проекту, затвердженого Асамблеєю Вкладників або бенефіціаром (якщо відрізняється від одержувача фінансової допомоги) цього проекту, Вкладником або третіми сторонами за будь-які збитки, втрати або тілесні ушкодження, які виникли в результаті або у зв'язку з виконанням проекту, що підтримується Фондом та використовує його ресурси;

за межами того, що в явній формі узгоджено в цих Загальних умовах та передбачено ними.

Кожна Виконуюча Агенція підготує та укладе угоду в своїй якості Виконуючої Агенції з одержувачем фінансової допомоги з Фонду на реалізацію проекту, затвердженого Асамблеєю Вкладників, контролюватиме виконання цього проекту та звітуватиме перед Асамблеєю Вкладників через Розпорядника Фонду.

Для забезпечення узгодженості в умовах та структурі фінансової допомоги, що надається Фондом, кожна Виконуюча Агенція повинна по можливості проводити консультації з Розпорядником Фонду щодо умов та положень угоди між відповідною Виконуючою Агенцією та одержувачем фінансової допомоги з Фонду на проект.

У проектах, в яких ЄБРР є Виконуючою Агенцією, ЄБРР повинен виконувати свою роль Виконуючої Агенції відповідно до цих Правил.

Розділ 3.07. Придатність та затвердження проектів

- (a) Проекти, які Координаційна Група визнала придатними для їх підтримання ресурсами Фонду на основі положень Додатку 2 до цих Правил, повинні з урахуванням положень Розділу 3.07(b) нижче бути представлені Координаційною Групою на затвердження Асамблеї Вкладників Фонду. Координаційна Група має подавати такі проекти у порядку пріоритетності, визначеному цією Групою, після консультацій з Країнами-одержувачами. Затверджуючи проекти для підтримання

ресурсами Фонду, Асамблея Вкладників Фонду має забезпечувати, щоб підтримка затверджувалася лише в обсягах, що не перевищують суму Внесків, що фактично сплачена на Рахунок Фонду і на момент затвердження не зарезервована ЄБРР для будь-якого іншого проекту.

- (b) Перед затвердженням Асамблеєю Вкладників Фонду проекту для підтримки ресурсами Фонду необхідно отримати згоду країни-одержувача на виконання цього проекту.

Розділ 3.08. Інвестиції

Розпорядник Фонду має право інвестувати будь-які ресурси Фонду, в яких немає негайної потреби для цілей Фонду. Якщо інше не передбачене Асамблеєю Вкладників, інвестиції мають здійснюватися відповідно до інвестиційних правил, які розробляються Розпорядником Фонду та затверджуються Асамблеєю Вкладників. Дохід, який Фонд отримує від таких інвестицій, повинен додаватися до ресурсів Фонду та використовуватися для цілей Фонду.

Розділ 3.09. Визначення вартості валют

За винятком випадків, передбачених в Розділі 2.03, у разі необхідності для цілей підготовки чи представлення фінансової звітності у визначенні вартості будь-якої валюти по відношенню до іншої валюти або одиниці, яку використовує для обліку Розпорядник, відповідна оцінка вартості здійснюється Розпорядником за тими ж принципами, які він застосовує для своїх звичайних операцій.

Розділ 3.10. Облік та аудит

- (a) Розпорядник Фонду повинен відкрити та мати процентний банківський рахунок (далі – «Рахунок Фонду»), на який будуть сплачуватися всі Внески та весь інший дохід Фонду. Розпорядник Фонду повинен вести облікові документи Фонду в євро відповідно до тих самих принципів бухгалтерського обліку, які він застосовує до своїх власних ресурсів.
- (b) Аудит фінансової звітності Фонду повинен проводитися щорічно до кінця червня наступного року внутрішніми та зовнішніми аудиторами Розпорядника у спосіб, який відповідає тому, що використовується для звичайних капітальних ресурсів Розпорядника Фонду. Витрати на проведення аудиту повинні покриватися з плати за управління, зазначеної у Розділі 3.04(a).
- (c) У разі, якщо Вкладники мають виконувати особливі вимоги щодо аудиту за їхніми відповідними статутами, до їхніх Внесків можуть застосовуватися окремі вимоги щодо аудиту, які разом із способом їхнього виконання повинні узгоджуватися між ЄБРР та відповідними Вкладниками та зазначатися у відповідній Угоді про Внесок. Усі витрати на виконання таких вимог повинні покриватися відповідним Вкладником додатково до суми зробленого Внеску.

- (d) Фінансовим роком Фонду є календарний рік. Перший фінансовий рік Фонду повинен закінчуватися 31 грудня року, в який починається діяльність Фонду.

Розділ 3.11. Закупівлі

Закупівлі товарів, робіт та (або) послуг, у тому числі консультаційних послуг, що фінансуються із ресурсів Фонду, здійснюватимуться без обмеження участі та у відповідності до Принципів та правил закупівель ЄБРР. У разі, коли проект виконується не ЄБРР, а іншою Виконуючою Агенцією, повинні застосовуватися Принципи та правила закупівель цієї Виконуючої Агенції.

РОЗДІЛ IV - ПРИПИНЕННЯ ДІЇ

Розділ 4.01. Припинення дії

- (a) Фонд вестиме діяльність до 31 грудня 2029 року, якщо Асамблея Вкладників Фонду не продовжить термін його діяльності, або якщо його діяльність дії не буде припинено відповідно до пунктів (b) та (c) цього Розділу, що наведені нижче.
- (b) Незалежно від пункту (a) вище, діяльність Фонду може бути припинена у будь-який час рішенням Асамблеї Вкладників, що має бути одностайно схвалене Вкладниками.
- (c) Діяльність Фонду припиняється автоматично та негайно після припинення Розпорядником Фонду своєї діяльності відповідно до Статті 41 Угоди про заснування ЄБРР.
- (d) Розпорядник Фонду має право припинити виконання своїх функцій, що покладені на нього відповідно до цих Правил, за умови надання Асамблеї Вкладників Фонду відповідного повідомлення у письмовій формі за один (1) рік, а також за умови прийняття Радою директорів ЄБРР відповідного рішення.

Розділ 4.02. Розпорядження ресурсами після припинення дії Фонду

Після припинення діяльності Фонду до ресурсів Фонду застосовуються наступні положення:

- (a) Розпорядник Фонду повинен негайно припинити всі дії, пов'язані з ресурсами Фонду, за винятком тих витрат, що пов'язані із впорядкованою реалізацією, консервацією або збереженням таких ресурсів, а також виконанням прямих чи умовних зобов'язань, які можуть застосовуватися до цих ресурсів.
- (b) З урахуванням пункту (c) нижче Розпорядник Фонду повинен розподілити загальні чисті активи Фонду (відображені в бухгалтерських книгах Фонду станом на дату припинення діяльності) між Вкладниками пропорційно сумам, внесеним

кожним Вкладником до Фонду. Такий розподіл має здійснюватися у такий час, у таких валютах та у таких типах активів, які Асамблея Вкладників вважатиме належними та справедливими, переважно у валюті, в якій було зроблено відповідні Внески. Цей розподіл не обов'язково має бути одноманітним за типом активів або валютою.

- (с) Жодний розподіл не може здійснюватися до погашення усіх зобов'язань Фонду (в тому числі здійснення платежів Розпоряднику Фонду) чи створення резервів для їхнього погашення, і доти, доки Асамблея Вкладників не прийме рішення щодо здійснення такого розподілу. Будь-який розподіл коштів Вкладнику може здійснюватися лише після задоволення усіх незадоволених вимог Розпорядника Фонду до цього Вкладника у зв'язку з його Внеском.
- (d) До остаточного розподілу чистих активів Фонду всі права та обов'язки Розпорядника Фонду та Вкладників за цими Правилами та відповідною Угодою про Внески, залишаються незмінними.

РОЗДІЛ V – ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ПРАВИЛ

Зміни до цих Правил можуть вноситися лише після прийняття одностайного рішення Асамблеєю Вкладників та за згодою Розпорядника Фонду. Зміни до Правил набирають чинності після їхнього затвердження Радою директорів ЄБРР.

РОЗДІЛ VI - ВИРІШЕННЯ СПОРІВ, ПРИВІЛЕЇ ТА ІМУНІТЕТИ

- (a) Спори між Розпорядником Фонду та будь-яким Вкладником стосовно будь-якого питання, що пов'язане або виникло у зв'язку з Внеском цього Вкладника та (або) діяльністю Фонду, повинні вирішуватися мирним шляхом. Якщо такий спір не може бути вирішено мирним шляхом, сторони повинні звернутися до арбітражного суду у відповідності до Арбітражного регламенту ЮНСІТРАЛ. Повинен бути лише один (1) арбітр. Місцем проведення арбітражу є Лондон. Арбітражне провадження повинне здійснюватися англійською мовою. Органом призначення повинен бути Генеральний Секретар Постійного Арбітражного Суду, який здійснює призначення після подання письмової заяви будь-якою стороною. Рішення арбітра повинно бути обов'язковим для сторін та не підлягає оскарженню. Незважаючи на положення Арбітражного регламенту ЮНСІТРАЛ, арбітр не має повноважень приймати рішення щодо вжиття будь-яких попередніх забезпечувальних заходів або засобів судового захисту від Розпорядника Фонду до винесення остаточного рішення, а Вкладник не має права звертатися до жодного судового органу з вимогою щодо вжиття будь-яких попередніх

забезпечувальних заходів або засобів судового захисту від Розпорядника Фонду до винесення остаточного рішення.

- (b) Ніщо в цих Правил не становить і не може бути витлумачене як відмова від імунітетів, привілей та звільнень, якими користується ЄБРР або будь-який з інших членів Координаційної Групи, а також Виконуючі Агенції, їхні Керуючі, Директори, Директори-альтернати, посадові особи та/або співробітники.

ДОДАТОК 1 – УГОДА ПРО ВНЕСОК

УГОДА ПРО ВНЕСОК

МІЖ

[.....]

ТА

ЄВРОПЕЙСЬКИМ БАНКОМ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ

ЩОДО

[.....] УЧАСТІ В

**ФОНДІ СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА З
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ДОВКІЛЛЯ**

ЦЮ УГОДУ ПРО ВНЕСОК (далі – «Угода про внесок») укладено між [.....] (далі – «Вкладник») та **ЄВРОПЕЙСЬКИМ БАНКОМ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ** (далі – «ЄБРР»), далі разом – «Сторони», а кожна окремо – «Сторона», стосовно залучення та внеску Вкладника до Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля (далі – «Фонд»).

ОСКІЛЬКИ

(А) ЄБРР створив Фонд відповідно до Правил Фонду Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля від2009 року (далі – «Правила»);

(В) Вкладник бажає зробити внесок у Фонд, який ЄБРР прийме, триматиме, управлятиме, адмініструватиме, використовуватиме, робитиме предметом зобов'язань, витрачатиме або іншим чином розпоряджатиметься відповідно до Правил та цієї Угоди про внесок;

(С) Сторони домовилися укласти цю Угоду про внесок відповідно до Розділу 2.02 Правил;

ОТЖЕ, ВРАХОВУЮЧИ ВИЩЕНАВЕДЕНЕ, ЦИМ СТОРОНИ домовилися про наступне:

I. Внесок

1. Вкладник цим робить внесок на суму [сума] євро (далі – «Внесок») на Рахунок Фонду.

2. Внесок сплачується у грошовій формі *АБО* [у формі безвідкличних та безумовних векселів чи інших зобов'язань подібного роду, випущених Вкладником] в [євро] [іншій вільно конвертованій валюті] [одним платежем після отримання рахунку-фактури від ЄБРР] *АБО* [[xx] частинами розміром [сума] кожна, що повинні сплачуватися [дати/період, наприклад, щоквартально ... числа] [після отримання рахунку-фактури/підтвердження прийняття від ЄБРР].

II. Мета

Внесок повинен використовуватися виключено для цілей, зазначених у Розділі I Правил, якщо Сторони не домовляться про інше у письмовій формі.

III. Застосування Правил

Вкладник цим:

- (i) підтверджує отримання примірника Правил, чинних станом на дату набрання чинності цією Угодою про внесок; та
- (ii) погоджується, що Правила будуть застосовуватися до цієї Угоди про внесок та Внеску в якості невід'ємної частини цієї Угоди.

IV. Повідомлення

Усі питання та повідомлення, що стосуються виконання будь-якого документу Фонду, повинні бути адресовані наступним уповноваженим представникам кожної Сторони:

(i) **для Вкладника**

Організація [•]

Адреса [•]

Місто, країна [•]

До уваги (прізвище): [•]

Тел.: [•]

Факс: [•]

Email: [•]

(ii) **для ЄБРР**

V. Загальні положення

а) Усі терміни з великої літери, що використовуються в цій Угоді про внесок, мають значення, що надаються їм у Правилах, які мають переважну силу над Угодою про внесок.

(b) Вкладник зобов'язується оформити та підписати всі інші документи, які будуть необхідні для забезпечення повної дійсності прав, зобов'язань та операцій, визначених та передбачених у Правилах та цій Угоді про внесок.

(c) Ця Угода про внесок набирає чинності з дати її підписання останньою Стороною.

Підписано англійською мовою у двох оригіналах, по одному для кожної Сторони,

[.....]

Прізвище:

Посада:

Дата:

Європейський банк реконструкції та розвитку

Прізвище:

Посада:

Дата:

ДОДАТОК 2 - ПРАВИЛА ВИДІЛЕННЯ ГРАНТІВ СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА З ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ТА ДОВКІЛЛЯ

1. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ

А. Гранти мають бути спрямовані на досягнення довгострокового впливу, якого не можна досягти за допомогою стандартних інструментів МФО. Цей вплив може бути у формі сприяння існуванню та функціонуванню ефективних ринків, у тому числі у зв'язку з використанням енергії, розбудови орієнтованих на ринок політики та інституцій для забезпечення сталого використання енергії або сприяння розвитку навичок та поведінки, які ведуть до сталого з економічної та екологічної точки зору використання енергоресурсів. Оскільки допомога та інвестиції з боку донорів/МФО мають відігравати роль каталізатора системних змін, такі гранти повинні надаватися не на постійній, а лише на тимчасовій основі та фокусуватися на тих сферах, де така тимчасова грантова підтримка може зрештою забезпечувати сталі результати. Найбільш релевантними ситуаціями в цьому плані є вирішення проблеми зовнішніх ефектів (зокрема, впливів на довкілля) та зміна нераціональної, але разом із цим глибоко укоріненої поведінки (зокрема, неефективного використання енергії). З цього випливають наступні три принципи використання грантів:

- *Субсидіарність* – використання грантів має бути сфокусоване на цілях реформ, яких не можна допомогти за допомогою лише інструментів комерційного фінансування/стандартних ринкових інструментів.
- *Лeverидж* – грант має використовуватися для підтримки процесу реформи або зміни поведінки у клієнта, що сприятиме досягненню узгоджених цілей реформ.
- *Сталість* – грант має використовуватися для усунення чи зменшення перепон для запуску проєктів, які з часом мають стати фінансово сталими (без такої підтримки).

В. Надання грантів має регулюватися дисципліною, спрямованою на мінімізацію ризиків марнувань та викривлень, тобто задовольняти критеріям «синтетичного» ринкового тесту. Не повинне мати місце нерозбірливе надання грантів, яке може зашкодити досягненню довгострокових цілей сталості та ефективності. Основним інструментом оцінки ефективності використання грантових коштів та інших проєктних ресурсів є аналіз економічної дохідності (економічної норми дохідності). Цей аналіз дозволяє визначити чисті фінансові та нефінансові вигоди від проєкту та вартість гранту, що забезпечує відповідність розміру гранту реальним потребам. Використання грантів має відповідати ще трьом принципам:

- *Послідовність* – грант має сприяти виділенню ресурсів, які відповідають ринковим силам у більш довгостроковій перспективі.
- *Сфокусованість* – грант має бути чітко спрямований на вирішення відповідної проблеми.
- *Економічність* – грант має бути достатнім, але не перевищувати розмір, необхідний для досягнення цілей, на які він надається.

С. Наявність систем вимірювання та контролю, а також виставлення рахунків за фактичні обсяги споживання є критично важливими елементами інвестиційних проєктів. Там, де це є можливим і доцільним (особливо у секторі теплопостачання), проєкти мають включати у себе кроки, спрямовані на забезпечення можливості споживачів контролювати використання відповідної послуги (наприклад, за допомогою лічильників) та виставлення рахунків за фактичні обсяги споживання. Це є необхідною

вимогою для забезпечення наявності належних стимулів для підвищення енергоефективності з боку споживачів.

2. РОЗМІР ГРАНТІВ

Загальне правило (але при цьому також слід враховувати специфіку конкретних проєктів) полягає в тому, що розмір гранту має бути *пропорційним* позитивним впливам на довкілля. У кожному проєкті мінімальний леверидж «грант-кредит» має бути 1:1, бажаний - 1:2 для проєктів у секторі теплопостачання та 1:3 чи вище для інших проєктів. У кожному проєкті спонсор має розрахувати або оцінити позитивні впливи на довкілля та обсяги енергозбереження, які мають бути перевірені фінансовою організацією, що надає кредит.

Для проєктів енергоефективності остаточне рішення Асамблеї Вкладників Східноєвропейського партнерства з енергоефективності та довкілля щодо розміру гранту прийматиметься з урахуванням форми викидів, обсяг яких скорочується, а також еквівалентних обсягів енергозбереження (без подвійного врахування). Це можна розрахувати наступним чином:

- Усі позитивні впливи на енергоефективність за відповідний моніторинговий період (наприклад, 10 років) для кожного заходу або враховуються напряму, або конвертуються в еквівалент скорочення вуглецевих викидів залежно від вуглецемісткості джерела енергії. Це включає у себе очікувані впливи від технічних і нетехнічних заходів, які реалізуються в рамках проєкту.
- Нетехнічні заходи, в яких енергозбереження досягається завдяки змінам у поведінці (наприклад, зміна патернів енергоспоживання у відповідь на встановлення систем вимірювання та контролю, а також на підвищення тарифів), враховуються на основі оцінюваного обсягу економії, виходячи з досвіду реалізації подібних проєктів, наприклад, у Центральній Європі.
- Для економії електроенергії конверсія здійснюється на основі граничних викидів джерела енергопостачання, яке використовує виконавець проєкту, або - у разі відсутності таких даних чи якщо виконавець проєкту отримує електроенергію з національної енергосистеми – за середнім показником викидів для енергосистеми країни (наприклад, в Україні у 2008 р. цей показник становив 857 г CO₂/кВтг).
- Подібні коефіцієнти конверсії можуть використовуватися як для чисто теплових, так і для теплоелектричних станцій. При прямому використанні викопного палива застосовуються типові коефіцієнти конверсії.
- Для грошового оцінювання кожної одиниці скорочення вуглецевих викидів застосовується ціна в діапазоні 15-30 євро/т CO₂. Точний ціновий показник в цьому діапазоні обирається і затверджується Координаційною Групою на її першому засіданні та регулярно переглядається.
- Для економії енергії обсяг енергозбереження конвертується в еквівалентний об'єм газу, необхідний для виробництва цього обсягу енергії, за конверсійним КПД 60%, і для грошового оцінювання кожної 1000 м куб. зекономленого еквіваленту газу використовується середня ціна закупівлі газу за попередні 12 місяців на вході у місто. Розмір гранту = (обсяг уникнутих викидів CO₂, т * ціна за 1 т CO₂) або (обсяг збереженої енергії в 1000 м куб еквівалента * ціну 1000 куб м збереженого газового еквівалента). У разі наявності бюджетних обмежень розмір гранту може бути обмежений (наприклад, у процентах від суми кредиту).

Для позитивних впливів на екологію, не пов'язаних з енергозбереженням, розмір гранту визначається за наступними критеріями:

- Розмір гранту визначається в залежності від «якісного розриву», тобто додаткових витрат на перехід від діючого національного стандарту до стандарту ЄС;
- Більшість пов'язаних з інвестицією витрат має покриватися за рахунок тарифних реформ (з урахуванням порогових значень доступності), а грант має покривати максимум витрати, пов'язані з «якісним розривом».

3. КРИТЕРІЇ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ (РІВЕНЬ КІНЦЕВИХ КОРИСТУВАЧІВ)

Грантова підтримка може сприяти вирішенню проблем у функціонуванні ринку, які заважають економічно ефективному енергокористуванню в промисловості та серед населення, але при цьому необхідно ретельно стежити за тим, щоб не створювалася грантозалежність, а також у кожному конкретному випадку ретельно оцінювати, чи дійсно грант буде правильним інструментом. На практиці, враховуючи вищезазначене, найбільш релевантними ситуаціями є:

- Впливи на довкілля* (зокрема, глобальні впливи викидів парникових газів), усунення чи мінімізація яких поки що не забезпечується належним чином регуляторними або ринковими механізмами;
- Вищі приватні (та національні) ставки дисконтування порівняно з глобальними ставками дисконтування для шкоди від кліматичних змін*, які обумовлюють менш гостре відчуття терміновості у зв'язку з вигодами, які залишаються відносно далекими;
- Поведінкові та мотиваційні бар'єри*, що утворилися внаслідок історичного неефективного енергокористування, яке стало звичною поведінкою.

Сприятливе середовище:

- Грантова підтримка може бути допомогти, якщо діяльність місцевих або міжнародних організацій та політичні підходи, спрямовані на подолання «ринкових збоїв», є недостатніми, але при цьому вона не повинна зменшувати стимули для запровадження сталої політики та регулювання. Гранти мають лише забезпечувати підтримку на етапі переходу *до ефективної цінової політики та здорових регуляторних механізмів*, які повноцінно вирішують проблему бар'єрів для інвестицій в сталу енергетику та енергокористування. Заходи, що фінансуються з грантів, повинні відповідати пріоритетам, визначеним у державній політиці та програмах енергоефективності. Відповідна цінова політика має передбачати поступовий відхід від субсидування викопних видів палива та запровадження для кінцевих споживачів тарифів з повним покриттям економічних витрат (з доданням повного покриття екологічних витрат у середньостроковій перспективі).

Критерії виділення грантів:

- Проєкти, які підтримуються за рахунок грантів, повинні бути *економічно доцільними*, тобто їхня дохідність з урахуванням належної прихованої вартості зовнішніх екологічних впливів повинна відповідати стандартним критеріям.
- Має забезпечуватися тонкий баланс: грант *не може бути єдиним каталізатором* для реалізації проєкту, але без гранту відповідні *інвестиції в цілому точно не досягнуть* поставлених цілей.
- Гранти *зазвичай мають підтримувати додаткове встановлення, модернізацію чи заміну* енергомістких активів, а також лічильників, а не збільшення потужності.
- *Інформаційні прогалини* зазвичай мають заповнюватися шляхом ТС, і збільшення поінформованості є важливим фактором зменшення майбутньої потреби в

грантах. Так само, проєкт завдяки своїм розмірам чи іншим характеристиками має створювати *відтворювану модель*.

- *Мінімальні критерії ефективності* для обладнання, що фінансується з гранту, повинні бути не нижче відповідних стандартів ЄС або обов'язкових національних стандартів енергоефективності, якщо вони є вищими.

4. КРИТЕРІЇ ДЛЯ ІНВЕСТИЦІЙ У МУНІЦИПАЛЬНУ ІНФРАСТРУКТУРУ

Обґрунтуванням для не пов'язаної з ТС грантової підтримки в проєктах з муніципальними (комунальними) підприємствами є необхідність вирішення проблем неналежного функціонування ринку та наданням цим підприємствам допомоги в досягненні більш високих енергетичних чи екологічних стандартів без виходу за рамки економічної доступності тарифів. Концептуально цей аргумент можна розділити на дві частини:

- Екологічні зовнішні ефекти* (зокрема, глобальні зовнішні ефекти, пов'язані з викидами парникових газів), усунення чи мінімізація яких поки що не забезпечується належним чином регуляторними або ринковими механізмами;
- Доступність*: повне покриття витрат при наданні послуги на рівні бажаних стандартів (наприклад, стандартів ЄС) вимагатиме встановлення тарифів на рівні, який може перевищити загальноприйняті норми по відношенню до середнього рівня доходів населення.

Політичне середовище

- Можливість надання грантів слід розглядати, коли влада виявляє *відданість меті збільшення тарифів у напрямку бенчмаркетингових показників доступності*. Тоді домогосподарства платитимуть в межах цих показників за інвестиції, які забезпечують підвищення рівня надання послуг та екологічних стандартів.
- Прогрес у *створенні сталого бюджетного механізму підтримки*, якщо його ще немає та з урахуванням результатів оцінки впливу на бюджет тарифних субсидій порівняно з цільовою підтримкою домогосподарств з низьким рівнем доходу у відповідній країні, оскільки гранти не можуть бути заміною такого механізму в довгостроковій перспективі та не повинні зменшувати стимули для його створення.

Критерії виділення грантів

- Інвестиційний проєкт має відповідати *критерію економічної доцільності* на основі оцінки економічної норми дохідності (оскільки це грант, ринковий тест зробити неможливо).
- *Мінімальні критерії ефективності* для активів у рамках проєкту, що фінансується з гранту, повинні бути не нижче відповідних обов'язкових державних стандартів або стандартів ЄС.²
- Тарифна *реформа має бути закладена у проєкт у формі ковенантів*, і вибірки грантових/кредитних коштів мають бути прив'язані до її етапів. За відсутності тарифної реформи пов'язаний з доступністю аргумент в обґрунтуванні гранту суттєво слабшає.

² Якщо цей «якісний розрив» є дуже значним і не може бути подоланий разовим грантом, проєкт можна розділити на етапи.